

Pohjois-Pohjanmaan HVA valtuusto 2.5.2022/
Laboratoriopalveluiden
järjestäminen tulevaisuudessa

Anne Piikivi
Toimitusjohtaja
NordLab

ERVA-alueen yhteistyötä vuodesta 2013

- Pohjois-Suomen sairaanhoitopiirit ovat tehneet yhteistyötä laboratoriotointojen osalta vuodesta 2013 saakka, jolloin ne yhdessä perustivat NordLabin.
- NordLab tuottaa jäsenilleen kliinisiä laboratoriotutkimuksia.
- Yli 80 % alueen väestöstä saa NordLabista täyden palvelun laskimo-verinäytteistä tuloksiin.

Tiivistettynä

700

Ammattilaisen
henkilöstö

9,2 M

Laboratoriotutkimusta
vuosittain

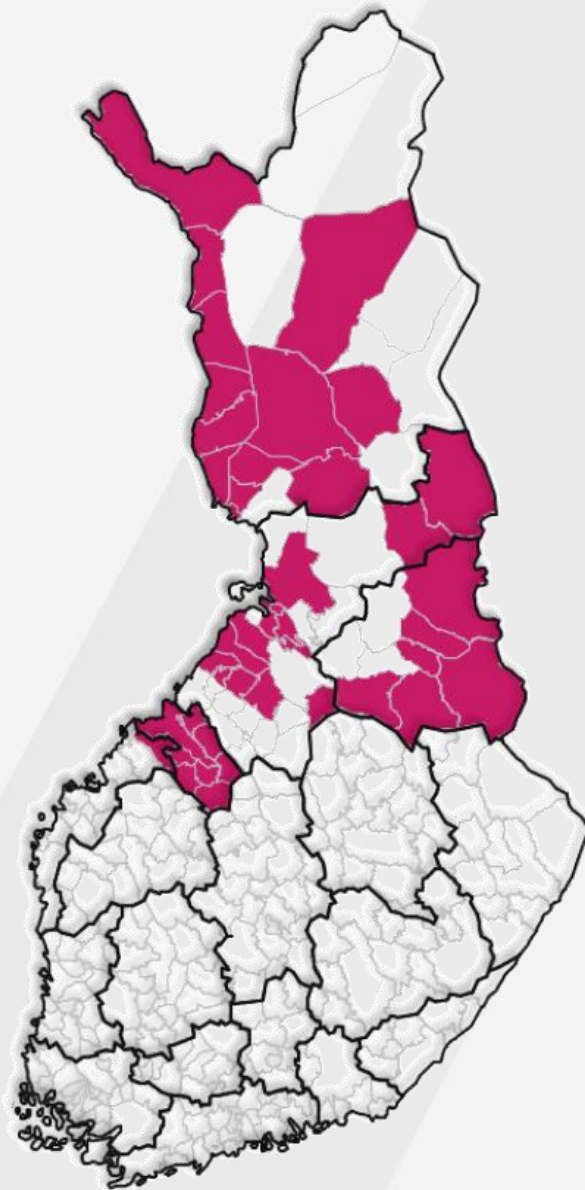
70

Toimipistettä
Pohjois-Suomessa

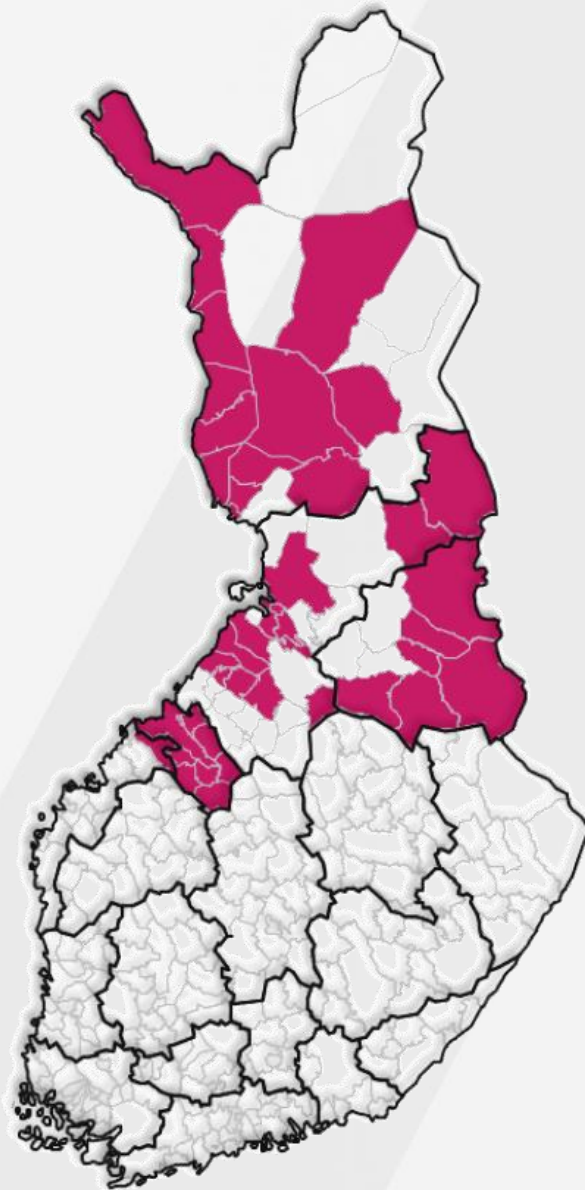

90 M€

Vuotuinen
liikevaihto

- NordLab toimii laajalla maantieteellisellä alueella n. 70 toimipisteessä Pohjois-Suomessa
- Kattava ja lämpötilavalvottu logistiikkaverkosto mahdollistaa laajan palveluvalikoiman toteutumisen Keski-Pohjanmaan Perhosta Lapin Enontekiölle.
- NordLab on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio (T113).
- NordLabin palvelujen myynnistä noin 55 % kohdistuu erikoissairaanhoidon yksiköille ja noin 45 % perusterveydenhuollon yksiköille.

- NordLab on liikelaitoskuntayhtymä, jonka jäseniä ovat:
 - Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvvelukuntayhtymä Soite,
 - Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymä,
 - Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 - Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 - Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä.
- ”Jäsenyyttä” ei voi siirtää (vrt. osakkuus)
- Uusi lainsäädäntö ei tunne NordLabin nykyistä toimintamuotoa; usean hyvinvointialueen yhdessä omistamaa liikelaitoskuntayhtymää.
- ➔ NordLab täytyy ”perustaa uudelleen” 1.1.2023 mennessä, mikäli yhteistoimintaa halutaan jatkaa

Päätöksenteko

Aluevaltuustojen periaatepäätös toukokuussa 2022:

- Jatkaako NordLab laboratoriopalveluiden tuottajana?
- Mikä toimintamuoto valitaan?

Periaatepäätöksen mukainen organisaation perustaminen päätöksentekoon elo/syyskuussa 2022

Jatkuuko yhteistyö hyvinvointi-
alueiden muodostamalla
yhteistyöalueella?

Miksi on tarpeen yhdessä sopia laboratorion palveluiden järjestämisestä?

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä/
36 § Hyvinvointialueiden yhteistyösopimus:

”Samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden on tehtävä yhteistyösopimus valtuustokausittain. Yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen...

... Yhteistyösopimuksen on edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhdenvertaista saatavuutta, ...

...Yhteistyösopimuksessa on sovittava, ottaen huomioon, mitä niistä on tässä laissa ja toisaalla säädetty, hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta:....

4) lääkinnällisten tukipalvelujen ja muiden tukipalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa;”

Toiminnalliset ja taloudelliset hyödyt yhteistyöstä

- NordLabin perustamisen ajureina ovat olleet mm. henkilöstön saatavuuden ja osaamisen varmistaminen sekä kustannustehokkuuden parantaminen.
- NordLab on mitannut tuottavuuden kehittymistä vuodesta 2015 lähtien ja tuottavuus on tuona aikana parantunut 4,3 % (suoritetta/ työpanos -mittarilla).
- Asiakkaille NordLabin toiminnan tehostuminen on näkynyt hintojen alentumisena. Hinnat ovat kokonaisuudessaan laskeneet n. 5 %, kun samaan aikaan yleinen elinkustannusindeksin muutos on ollut +5,8 % (v. 2015-2022).
- Lisäksi omistajille on toimintavuosien aikana tehty palautuksia kertyneistä ylijäämistä yhteensä 17,4 M€.

Toiminnalliset ja taloudelliset hyödyt yhteistyöstä

- Pohjois-Suomen hyvinvointialueiden edellytykset tuottaa laboratorion erikoisalojen palveluita itsenäisesti ovat alueellamme vaikeat.
- Esimerkiksi laboratorioalan lääkäreiden eli kliinisen kemian ja kliinisen mikrobiologian erikoislääkäreiden saatavuus on koko valtakunnassa heikkoa. Myös laboratoriohoitajien saatavuus on vaikeutunut.
- NordLabissa toimivat lääkärit ovat tuottaneet alojen palveluita sekä koulutusta koko alueelle, turvaten esimerkiksi tartuntatautilain edellytykset mikrobiologisten laboratorioiden toiminnalle koko alueella. Vastaavasti mikrobiologisten laboratorioiden toimintaa on alueellamme turvattu yhteisillä sairaalamikrobiologiresursseilla.

Toiminnalliset ja taloudelliset hyödyt yhteistyöstä

- NordLabissa tehdään pitkäjänteistä työtä oman laboratoriotietojärjestelmän kehittämiseksi. NordLabin strategisena tavoitteena on sen perustamisesta lähtien ollut OYS-ERVA laajuinen yhteinen laboratoriotietojärjestelmä, alueiden omien järjestelmien sijaan.
- Yksi yhteinen järjestelmä mahdollistaa yhtenäiset tuotantoprosessit ja -laitteet ja edelleen prosessien tehostamisen.
- Järjestelmän käyttöönotto on parasta-aikaa meneillään ja sen tehostamispotentiaali saadaan hyödynnettyä tulevien vuosien aikana.
- Yhden yhteisen laboratoriotietojärjestelmän avulla pystytään myös tarjoamaan lääkäreille näkyvyys potilaiden laboratoriotuloksiin koko yhteistyöalue-laajuisesti.

Selvitys vaihtoehtoista

- Hyvinvointialueiden väliaikaiset toimielimet käynnistivät kokonaisselvityksen koskien NordLabin uudelleenorganisoinnin vaihtoehtoja. Tarkasteltaviksi vaihtoehtoina valikoituivat:
 - hyvinvointiyhtymä,
 - osakeyhtiö,
 - osuuskunta sekä
 - yhtiön purkaminen ja toiminnan siirtäminen hyvinvointialueille.
- Selvitystyötä on tehty hyvinvointialueiden poliittisten seurantaryhmien ohjauksessa.
- Lopulliset päätökset tehdään selvitystyön perusteella hyvinvointialueiden aluevaltuustoissa.

NordLabin toiminnan uudelleenjärjestelyä koskeva jatkokysymys

Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (NordLab)

21.3.2022

NordLabin toiminnan uudelleenjärjestelyä koskeva jatkose

Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (NordLab)

9.2.2022

NordLabin toiminnan uudelleenjärjestelyä koskeva selvitys

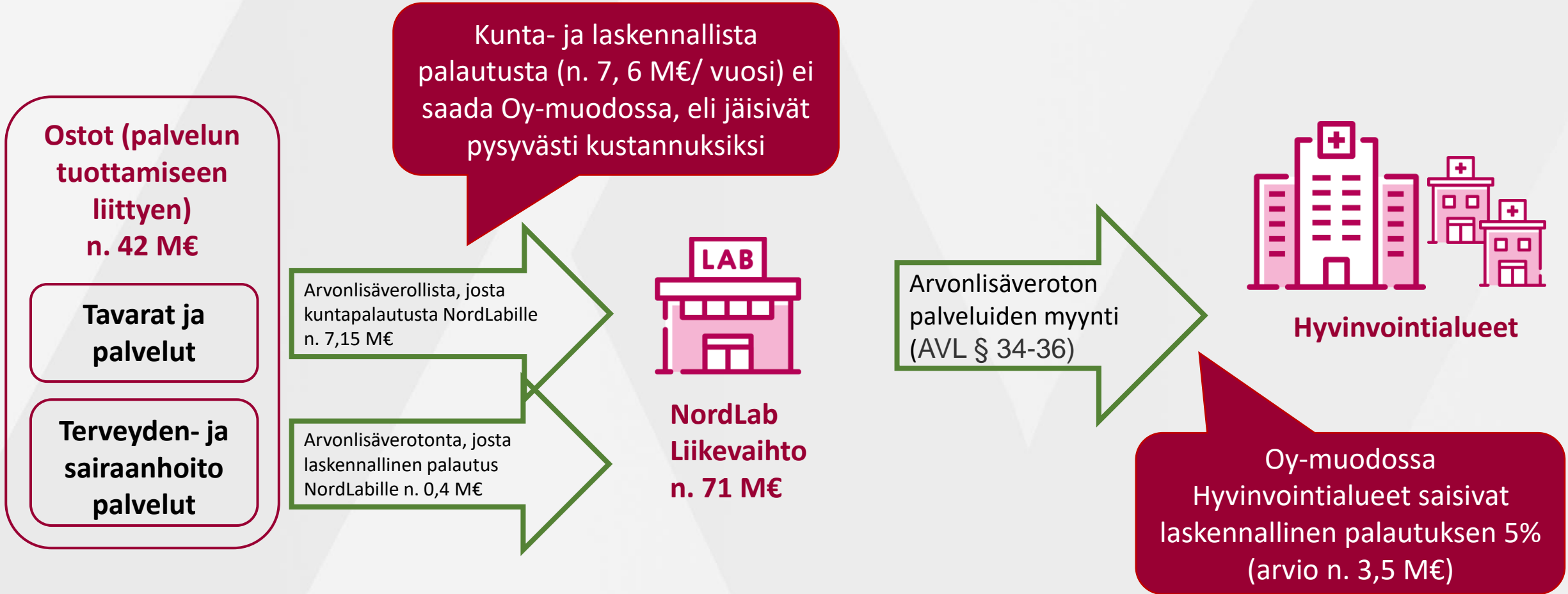
Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä NordLabin toiminnan
uudelleenorganisointiselvitys

13.12.2021

Yleisiä havaintoja vaihtoehtoista

Hyvinvointiyhtymä	Osakeyhtiö	Osuuskunta	NordLabin purkaminen
<p>Hyvinvointiyhtymämalli on ns. lainsäätäjän mahdollistama malli yhteisten tukipalveluiden tuottamiselle ja soveltuu siten NordLabin toiminnan uudelleenjärjestämisen malliksi.</p> <p>On lähimpänä NordLabin nykyistä toimintamallia</p>	<p>Osakeyhtiömallin etuna voidaan pitää mallin yleisesti arvioiden suurempaa osaamista ja tunnettavuutta.</p> <p>Osakeyhtiön omistus voidaan helposti järjestellä NordLab liikelaitoskuntayhtymän nykyisiä jäsenosuuksia vastaavaksi.</p> <p>Osakeyhtiö voidaan perustaa ja toimintaa siirtää jo ennen vuodenvaihdetta 2023.</p> <p>Osakeyhtiömalli sopii hyvin myös muuhun kuin voittoa tavoittelevaan toimintaan.</p>	<p>Osuuskunta toimintamuotona ei ole tarkoituksenmukaisin NordLabin toiminnan harjoittamiseen.</p> <p>Osuuskuntalain oletus osuuskunnan toimintaperiaatteista ei välttämättä sovellu NordLabin toiminnan harjoittamiseen.</p>	<p>Liikelaitoskuntayhtymä NordLab joudutaan kaikissa vaihtoehtoissa purkamaan mutta pysyvämmäksi järjestelyksi purkaminen soveltuu heikosti, palveluiden saatavuuden turvaamisen näkökulmasta</p>
Keskeisin haaste:	Keskeisin haaste:	Keskeisin haaste:	Keskeisin haaste:
<p>Perustamisvaiheen toimenpiteet ja Sekuntitransaktiomallin *) toteuttaminen</p> <p>*) toiminnan & omaisuuden siirto takaisin shp:lle, josta edelleen HVA:lle ja edelleen hyvinvointiyhtymään</p>	<p>Osakeyhtiönä toimimisesta syntyy vuositason merkittävä, v. 2019 luvuilla laskettuna 7,6 miljoonan euron suuruinen, arvonlisäverokustannus. (kts. seuraava dia)</p>	<p>Merkittäväksi asiaksi nousee osuuskunnan sääntöjen laatiminen.</p> <p>Osuuskunnan haasteena saattaa olla myös hallinnollisen mallin huonompi tunnettuus, mikä voi osaltaan aiheuttaa käytännön ongelmia</p>	<p>Henkilöstön ja erityisasiantuntemuksen saatavuus kaikille hyvinvointialueille</p>

Osakeyhtiömuodossa syntyy arvonlisäverokustannus

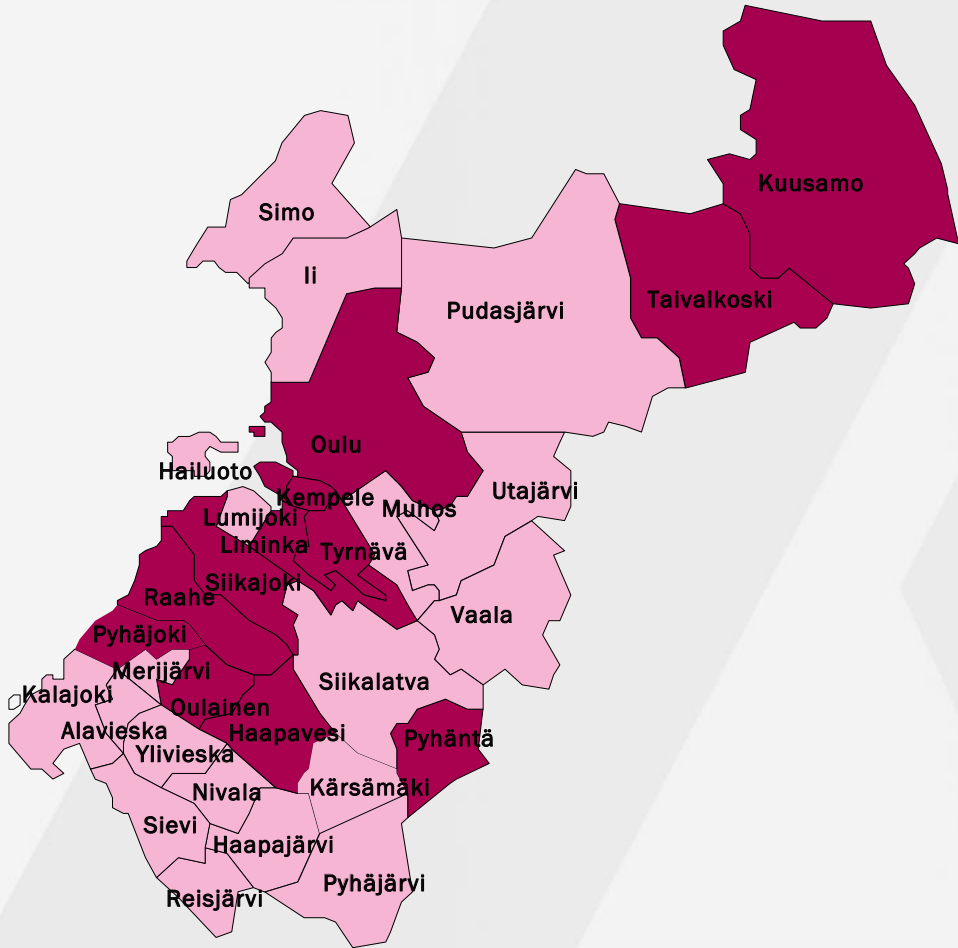

Päätösesitys

Aluevaltuusto päättää, että

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen laboratoriopalveluiden tuottajana toimii NordLab.
- NordLabin ensisijaisena organisoitumismuotona on hyvinvointiyhtymä.
- Pohjois-Suomen YTA-alueella jatketaan Nordlab-liikelaitoskuntayhtymässä luotua yhteistyötä ja NordLab jatkaa hyvinvointialueiden yhteisenä laboratoriopalveluiden tuottajana.
- Aluevaltuusto valtuuttaa liikelaitoskuntayhtymä NordLabin toimivan johdon valmistelemaan hyvinvointiyhtymän perustamisen.

Nykyinen NordLabin toiminta Pohjois-Pohjanmaalla

Tummanpunainen = NordLabin asiakas
Vaaleanpunainen = Ei NordLabin asiakas

- NordLab tuottaa palvelut 13:ssa kunnassa ja 19 kuntaa tuottaa laboratoriopalvelut itse tai on ulkoistanut ne osana kokonaisulkoistusta.
 - Kaikki lähettävät joitakin tutkimuksia analysoitavaksi NordLabiin
- Mikäli valtuusto tekee päätöksen siitä, että NordLab tuottaa laboratoriopalvelut HVA:lle, siirtyy toiminta ja henkilöstö 1.1.2023 lukien NordLabille.

Aikataulu ja päätöksenteko

Aluevaltuustot
aloittavat 1.3.2022

Purkusopimus SHP:en
valtuustoissa
8-9/2022

Toiminta ja henkilöstö
siirtyy 1.1.2023

Periaatepäätös aluevaltuustoissa
5/2022: Jatkaako NordLab yhteisenä
tuottajana? Minkä muotoisena?
Siirtykö kaikki tuotanto?

Oy:n
perusta-
minen

Päätökset aluevaltuustoissa
8-9/2022: Perussopimus,
siirto-/ luovutus sopimukset

Päätökset yhtymäkokouksessa
10-11/2022: Hallintosääntö,
johtokunta, talousarvio 2023

Valmistelun eteneminen Pohjois-Suomen yhteistyöalueella

POPmaa	4.4. Yta/ Pj:t & HVA joht & NordLab koordinaatiokokous	HVA hallitus 12.4.			HVA valtuusto 2.5.		
Lappi	4.4. Yta/ Pj:t & HVA joht & NordLab koordinaatiokokous			HVA hallitus 27.4.	HVA valtuusto 2.5.		
K-Pmaa	4.4. Yta/ Pj:t & HVA joht & NordLab koordinaatiokokous			HVA hallitus 25.4.			HVA valtuusto 16.5.
Kainuu	4.4. Yta/ Pj:t & HVA joht & NordLab koordinaatiokokous			HVA hallitus 25.4.		HVA valtuusto 9.5.	

Yhteenveto

Aluevaltuustojen periaatepäätös toukokuussa 2022:

- Jatkaako NordLab laboratoriopalveluiden tuottajana?
- Mikä toimintamuoto valitaan?

Periaatepäätöksen mukainen organisaation perustaminen päätöksentekoon elo/syyskuussa 2022